

UNIWERSYTET MUZYCZNY FRYDERYKA CHOPINA
Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny w Białymstoku

Nazwa modułu: Metodyka nauczania gry na organach		Kod modułu:
Nazwa jednostki prowadzącej moduł: Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny w Białymstoku		Rok akademicki: 2013/2014
Nazwa kierunku: Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej		
Forma studiów: stacjonarne drugiego stopnia	Profil kształcenia: ogólnoakademicki (A)	Status modułu: Obowiązkowy
Specjalność: muzyka kościelna		Rok / semestr: R. II, s. III-IV
Język modułu: polski	Forma zajęć: wykład	Wymiar zajęć: 30 godz.
Koordinator modułu	Kierownik Zakładu Edukacji Artystycznej	
Prowadzący zajęcia	mgr Maria Terlecka	
Cele modułu	przedstawienie zagadnień dotyczących metodyki nauczania gry na organach w studium organistowskim realizującym program szkoły muzycznej II stopnia, konstruowanie lekcji indywidualnych i lekcji gry zespołowej	
Wymagania wstępne	umiejętność czytania nut głosem i gry na instrumencie, ogólna wiedza dotycząca uczenia i nauczania	

Kod efektu	MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA	Odniesienie do efektów specjalnościowych (kierunkowych)
------------	------------------------------------	---

w zakresie WIEDZY (W)

W01	Posiada wiedzę dotyczącą umiejscowienia przedmiotu organy w systemie nauczania studium organistowskiego realizującego program szkoły muzycznej drugiego stopnia. Zna podstawę programową przedmiotu, cele, treści repertuarowe i formy nauczania.	S_W10
W02	Ma wiedzę na temat uwarunkowań efektywności uczenia się gry na instrumencie oraz zadań nauczyciela w kierowaniu procesem rozwoju zdolności i nabywania przez ucznia kompetencji wykonawczych.	S_W10 S_W12
W03	Posiada wiedzę z zakresu dydaktyki i szczegółowej metodyki prowadzenia lekcji organów, uwzględniając realizację podstawy programowej przedmiotu organy.	S_W05

w zakresie UMIEJĘTNOŚCI (U)

U01	Wykorzystując zdobytą wiedzę potrafi projektować działania edukacyjne i wychowawcze w obrębie formalnej struktury lekcji oraz form specyficznych – występów, prezentacji, konkursów z uwzględnieniem indywidualnych możliwości i potrzeb uczniów. Potrafi tworzyć autorskie programy nauczania uwzględniające specyficzne potrzeby edukacyjne uczniów, również uczniów szczególnie uzdolnionych słuchowo i warsztatowo.	S_U20
U02	Swobodnie posługuje się repertuarem wykorzystywanym na potrzeby lekcji organów.	S_U03
U03	Potrafi korzystać z nowoczesnych środków i pomocy dydaktycznych, konstruować własne środki i pomoce wspierające efektywność nauki gry, także przy użyciu technologii informacyjnej.	S_U20
U04	Umie kontrolować i oceniać efekty pracy uczniów w obszarze samodzielnej pracy nad utworem uwzględniając techniczną i interpretacyjną jakość wykonania. Dostrzega etyczny i wychowawczy wymiar oceny zdolności i oceny muzycznych osiągnięć uczniów.	S_U20

w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH (K)

K01	Jest kompetentnym i samodzielnym nauczycielem-muzykiem, zdolnym do świadomego integrowania wiedzy i podejmowania szeroko pojętych działań z obszaru pracy nad kształtowaniem wykonawczych i ogólnomuzycznych kompetencji ucznia.	S_K05
-----	--	-------

TREŚCI PROGRAMOWE MODUŁU

Semestr I	Liczba godzin
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedmiot organy w szkole organistowskiej realizującej program szkoły muzycznej II stopnia. Cele i treści nauczania i wychowania. Programy nauczania – tworzenie i modyfikacja, analiza i dobór. Rozkład materiału, repertuar. 2. Lekcja organów jako jednostka metodyczna. Struktura formalna, typy i modele lekcji, planowanie, formułowanie celów. Dobór treści nauczania i form aktywności artystycznej. Konspekt. 3. Dostosowywanie działań edukacyjnych do możliwości i potrzeb uczniów, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych muzycznie i uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Diagnoza, pomoc, zapobieganie trudnościom. Sytuacje wychowawcze w toku nauczania. Edukacja prozdrowotna. 4. Metody nauczania gry na organach. Dobór metod i procedur osiągnięcia celów. 5. Swobodne posługiwanie się aparatem gry. Techniki gry na manuale i pedale. Interpretowanie utworu (registratura, dynamika, stylowość). 6. Obycie estradowe. Opanowanie tremy. Umiejętność współpracy w grze zespołowej. 	15
Semestr II	Liczba godzin
<ol style="list-style-type: none"> 7. Środki dydaktyczne stosowane podczas nauczania przedmiotu organy. Podręczniki, literatura – wybór i zastosowanie. Tworzenie własnych miniatur edukacyjnych. Wykorzystywanie technologii informacyjnych i mediów. 8. Efekty pracy ucznia, kontrola i ocena. Etyczny wymiar oceniania technicznych, słuchowych i interpretacyjnych umiejętności oraz artystycznych osiągnięć ucznia. 9. Rola i zadania nauczyciela w szkole organistowskiej i w szkole muzycznej II stopnia. Autorytet nauczyciela. Sposoby komunikowania się. Kierowanie ekspresją wykonawczą i twórczą oraz aktywnością poznawczą ucznia. Współpraca z rodzicami uczniów i środowiskiem. 10. Działalność koncertowa – rozwijanie świadomości kulturotwórczej roli artystycznego wykonywania muzyki. Ważne znaczenie oprawy liturgii. Artyzm wykonania i jego rola w pogłębianiu duchowości. 	15
Treści programowe wzajemnie się przenikają, a większość z nich jest obecna podczas całego procesu kształcenia	

Metody kształcenia

1. wykład konwersatoryjny
2. analiza przypadków
3. rozwiązywanie zadań
4. prowadzenie i współprowadzenie fragmentów lekcji

Weryfikacja efektów kształcenia

Metody weryfikacji	Nr efektu
1. kolokwium pisemne	W01, W02, W03
2. realizacja zleconego zadania	U01, U02, U03, U04, K01,

Korelacja efektów kształcenia z treściami i metodami kształcenia oraz metodami ich weryfikacji

Nr efektu kształcenia	Treści kształcenia	Metody kształcenia	Metody weryfikacji
W01	1	1	1, 2
W02	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	1	1, 2
W03	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	1, 2, 3, 4,	1, 2
U01	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	3, 4	2
U02	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	3, 4	2
U03	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	3, 4	2
U04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	2, 3, 4	2
K01	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	2, 3, 4	2

Forma zaliczenia

Semestr I: kolokwium pisemne z zakresu omawianych zagadnień, opracowanie metodyczne wybranego problemu wykonawczego.

Semestr II: kolokwium pisemne z zakresu omawianych zagadnień, opracowanie metodyczne wybranych problemów wykonawczych.

Warunkiem zaliczenia modułu jest osiągnięcie wszystkich założonych efektów kształcenia

Literatura podstawowa

1. Ćwiczenia zawierające problemy techniczne wg. podręczników: Flor Peeters *Ars Organi t. I i II*, Gustaw Merker *Orgelschule op. 177* (Leipzig, C. F.. Peeters), Rolf Schweizer *Orgelschule (Barenreiter,)* Finn Videro *Orgelschule* Wilhelm Hansen, Copenhagen), H. Makowski, M. Surzyński *Szkoła na organy cz.I i II* (Wyd.Archidiecezji Warszawskiej), J. Chwedczuk *Organowe ćwiczenia pedałowe*, J. Schneider *Pedalstudium*, M. Sawa *Etiudy pedałowe* M. Sawa *Etiudy manualowe*

2. Utwory dawnych mistrzów:

Utwory manualowe: *Manualowe utwory dawnych mistrzów* opr. B. Rutkowski (wybór), J. P. Sweelinck *Toccaty, Fantazje, Wariacje* (wybór), *Alte Orgelmusic aus Engand und Frankreich* (opr. Fl. Peeters), J. Pachelbel *Partity* (wybór), J. S. Bach *Preludia chorałowe t. V, Preludia chorałowe kompozytorów epoki Baro Ku* (wybór)

Utwory z pedałem: J. Pachelbel *Toccaty*, J. Pachelbel *Ciaccona f-moll, Preludium, fuga i ciaccona d-moll*, G.Frescobaldi *Toccaty* (wybór), D. Zipoli *Pastorale*, G. Muffet *Fuga g-moll (Min. Org. nr.16)*, J. Cabanilles *Tiento (Min. Org. nr. 34)*, A. Cabezon *Die Nobis Maria (Min. Org. nr. 32)*, D. Buxtehude *Passacaglia d-moll, Preludium, fuga i ciaccona C-dur*

Formy triowe: *Tria dawnych mistrzów z „Ars Organi”* op. Fl. Peeters t. II, J. S. Bach *Tria* (wybór), J. S. Bach *Sonata e-moll, Sonata Es-dur, Sonata c-mol*, J. S. Bach *Aria F-dur*, M. Surzyński *Tria nr. 1, 2, 3*

Opracowania chorałowe: J. S. Bach *Chorały* (wybór), D. Buxtehude *Chorały* (wybór)

Utwory J. S. Bacha: *Małe preludia i fugi t. VIII* (wybór), Fughetty i fugi oparte na cantus firmus chorałowych ze zbioru „Manualowe utwory dawnych mistrzów”, *Fuga g-moll BWV 578 t. IV, Preludium i fuga c-moll BWV 549 t. IV, Preludium i fuga e-moll BWV 533 t. III, Fantazja c-moll BWV 562 t. IV, Preludium i fuga C-dur BWV t. II*

3. Utwory kompozytorów romantycznych i współczesnych: S. Karg-Elert *13 Preludiów (Min. Org. nr. 13)* do wyboru, L.Vierne *24 pieces libre* do wyboru, C. Franck *Cantabile oraz Preludium, fuga i wariacja h-moll*, M. Reger *Orgestucke op. 59* do wyboru, J. Brahms *Chorały op. 122* do wyboru, L. Boelmann *Suita gotycka*

4. Utwory kompozytorów polskich: Zbiór „*Z polskiej muzyki organowej XVI w.*” opr. J. Gołos, Zbiór „*Dawna polska muzyka organowa*” red. J. Gruby, Wł. Żeleński *Preludia na organy*, A. Kozłowski *Preludia*, M. Surzyński *Elegia*, T. Mahl *Etiuda 5 (Min. Org. nr 3)*

Literatura uzupełniająca

Utwory kompozytorów romantycznych i współczesnych: S. Karg-Elert *13 Preludiów (Min. Org. nr. 13)* do Wyboru, L. Vierne *24 pieces libre* do wyboru, C. Franck *Cantabile oraz Preludium, fuga i wariacja h-moll*, M. Reger *Orgestucke op. 59* do wyboru, J. Brahms *Chorały op. 122* do wyboru, L. Boelmann *Suita gotycka*

Kalkulacja nakładu pracy studenta potrzebnej do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia (w godz.)

Zajęcia dydaktyczne – godziny kontaktowe	30
Przygotowywanie się do zajęć	15
Praca z literaturą	0
Konsultacje	5
Przygotowywanie się do prezentacji/koncertu	0
Przygotowywanie się do egzaminu, zaliczenia	25
Inne	0
Łączny nakład pracy studenta w godz.	75
Liczba punktów ECTS	2,5

Rok	I		II		III	
	I	II	III	IV	V	VI
Semestr						
Punkty ECTS	-	-	1	1,5	-	-
Ilość godzin w tygodniu	-	-	1	1	-	-
Rodzaj zaliczenia	-	-	kolokwium	kolokwium	-	-

Możliwości kariery zawodowej

praca nauczyciela organów w szkole organistowskiej
praca organisty i prowadzenie zespołów działających przy parafii